

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Begyndelsen til Enden

Citation: Aakjær, Jeppe: "Begyndelsen til Enden", i Aakjær, Jeppe: *Artikler og Taler. - 1919*, Gyldendal, 1918-19, s. 69. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer04tom-shoot-workid55152/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Artikler og Taler. - 1919

gen, om der var nogen Sandsynlighed for, at Troen slet havde frelst ret mange af de tilstedeværende. Han mente Nej. Men da saa det i Sandhed betænkeligt ud for enhver især. „Thi hvad hjælper det, at Høet er kommet godt i Hus, at Høsten fylder din Lade, naar ikke din Tro har frelst dig! Saa hører du jo dog Satan til; du er hans Ejendom!“ (Med Vægt): „Han har Ret til dig!“ (Endnu en Gang, under Hvisleren bøjet ud over Forsamlingen): „Han har Ret til dig!“ (Og tredje Gang med Stemmehulder og Slag i Stolen): „Han har Ret til dig!“

Der blev saa trangt i den lille Kirke. Mændene saa utrygt til Siden; Kvinderne begyndte heftigt at græde, men stærkest græd nede ved Indgangen en gammel Kone, der havde gjort sig saa megen Umage med at pynte den lille Kirke og havde haabet, at Præsten skulde lade falde et Par anerkjendende Ord.

Da Gudstjenesten var forbi, gled Menigheden stilfærdigt ud af Kirken og tog Vejen to og to ind over Heden, Konen smaatrippende og forstemt, Manden langskridtende og tavs i Lyngen ved Siden af.

Men Præsten sad mageligt henslængt i sin Agestol paa Vej til Annexet, hvor han endnu en Gang skulde aflevere Tiraden om Guds Vrede og Djævlens Rettigheder i Anledning af den tilfendte Høst.

BEGYNDELSEN TIL ENDEN.

„Politiken“, 7. Marts 1898.

Der har alle Dage været noget vist dæmonisk ved Politik, men det er dog sikkert forbeholdt vor Tid at se selve den lede Satan bragt i Anvendelse som politisk Kampmiddel. Men vi faar værre os til dette, som til alt andet, thi det bliver nu ikke anderledes ifølge de Beslutninger, som det har behaget de hellige at tage i Overensstemmelse med Gud og deres Samvittighed.

Med stærke Trompetstød forkyndes det da allerede over Landet, at Herren agter at rense sin Lo, det er det danske

Folkething, og lægge en ny Surdej i Lovgivningens Dejstrug, der anderledes end hidindtil skal faa Sagerne til at raske sig. Denne nye Optræden har især overrasket dem, der i de hellige saa et Slags Luftvæsener, for lette for Jorden, for tange for Himlen, der gav Samfund og Politik en god Dag, ja, allerhelst tog Reisaus fra denne Jammerdal med mindst mulig Bagage, overladende Politikere og andre Belials Børn at ordne Forfatning og Skattebevillingsret efter Behag.

Der har da ogsaa været en Tid, da Oraklet i Ørslev aldrig ophørte med at forkynde, med kraftige Dunk i Prækestolen, at al Politik var Djævlens Gjerringer — da var der Konsekvens i Galskaben. Men Galskab er sjælden konsekvent ret længe ad Gangen, da et af dens HovedkjenDEMærker jo netop er Inkonsekvens; det er sandsynligvis i Forstaaelse heraf, at de hellige har foretaget denne sidste Manøvre.

Det maa da siges, at Verdens Børn har ingen Grund til at være fortrydelige over de helliges Brud paa deres egne Principer; tværtimod bør man i denne Vending se en Mulighed for at faa dem gjort til fornuftige Mennesker; thi intet i Verden er saa fornuftigt som Politik.

Men saa længe det at være en god Kristen var ensbetydende med at være en daarlig Borger, — saalænge den, der absolut vilde være et Guds Barn à la mode, først og fremmest maatte tilkjempe sig en ophøjet Foragt for alle grundlovhjemlede Rettigheder, saalænge var der ikke stort Haab om at rejse den politiske Værdighedsfølelse i en Nation, der altid har været mere mystisk bevæget end politisk agtpaaagivende.

Med Interesse maa man hilse det nye Feltskrig, om end det kommer fra Modstandernes Hold. Vi frygter kun de hellige, naar de flyver op paa deres Pind i Skyerne; kun derfra kan de tilføje os Tort; men herved, hvor vore Fødder træder den samme Muld og slider de samme Fliser, her hvor alle i lige Grad er tyngede af de samme Skatter og Afgifter, de samme Ængstelser og Byrder, her skal vi nok komme ud af det med dem.

De helliges Ankomst til den politiske Arena er da en Triumf for Politiken, men en svær betænkelig Sag for Missionen selv. Det er altid et Tegn paa Opløsning,

naar en Sag begynder at opæde sine Principer, og det har Missionen gjort i en udstrakt Grad. Den begyndte med at haane Højskolerne, gav sig saa selv til at bygge Højskoler, den forfulgte med særlig Giftighed Dagspressen, indtil den selv oprettede *en gros* Lagre af Dagblade og startede en journalistisk Industri, der kunde sige Sparto til endog de vildeste Forsøg i den Retning; den lærte sine Faar i Politik og Lovgivningsarbejde at se Djævlens Dont og Tidsfordriv og tænker nu selv paa at erhverve sig reserverede Pladser i Folkethinget. Det er da næppe muligt at nævne et Princip, de ikke har forladt, det skulde da være Troen paa, at Helvede med Fornøjelse laaner Hus til os allesammen — eller deres middelalderlige Opfattelse af Naturfænomenerne. Derfor har Missionen sikkert levet sin længste Tid.

Vel præler den af sine store Sejrvindinger og hævdér, at dens Skarer voxer i Dagetal; javel, men det er *hvid Is*, der er den huleste Tomhed nedenunder. Missionen er udelukkende Viih. Becks Værk, og den Dag, de Ørslev Klokker ringer over ham, da gjør ogsaa Missionen klogt i at opsætte sit Testamente. Thi de Forraadningspunkter, der allerede nu er synlige for alle og enhver, vil sikkert inden den Tid have sødt saa stærkt om sig, at end ikke en Engel fra Himlen kunde afvende Katastrofen.

Men det, som kraftigst vil bevirke Bevægelsens Lammelse, er netop den ukloge Indrømmelse, som Beck i disse Dage har gjort til de politiske Interesser. Thi større Modsætninger end Mission og Politik gives ikke; den første er bygget paa det absurde, den sidste paa de mest reale Kjendsgjerningers solide Grund, og den skal vel vide at bevise sin Overlegenhed.

Aldrig har da Djævlens fristet de hellige med noget for dem fordærveligere end da han indgav dem den Tanke at skyde Englehammen for at iføre sig de politiske Reussere og gaa ud blandt Vælgerfolket — ikke for at forespejle de gjenstridige alt for lune Opholdssteder i dertil indrettede højst problematiske Lokalteter — men for at orientere dem i saa jordiske Anfiggender, som Husmands-lodder og Toldtarif.